

Kv. Föreningen 13, Lund

Lund fornlämning 73:1
Lunds stad, Lunds socken, Lunds kommun, Skåne län
Arkeologisk undersökning 2018
Mattias Karlsson

Titel: Kv. Föreningen 13, Lund

Författare: Mattias Karlsson

Kulturmiljörapport: 2020:53

Omslagsbild: Västra delen av Tomegatan med aktuell fastighet (Foto: H. Bengtsson, Kulturen, L2710:33.

Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning.....	3
Fornlämningsmiljö	3
Tidigare arkeologiska iakttagelser	3
Genomförande och resultat.....	3
Kulturlagerstatus	4
Administrativa och tekniska uppgifter.....	6
Referenser.....	7

Sammanfattning

- I samband med renovering av byggnad från ca 1860 i kv. Föreningen 13 i Lund utförde Kulturen i Lund en arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning, enligt Länsstyrelsens beslut (Lst dnr 431-4711-2018; Kulturens proj. nr 61000-646).
- Kulturen i Lund mottog besked om schaktningarna först efter att de utförts och efter att ett nytt gruslager lagts över ytan.
- En efterkontroll på platsen visade att schaktningarna genomförts ned till ett djup av ca 30 cm under tidigare golv. Ett nytt tunt bergkrosslager lagts över stora delar av färdig botten, varpå eventuella äldre kulturlager inte kunde dokumenteras. Toppen av två större stenar blottades som möjligen kan ha tillhört äldre bebyggelse på platsen.
- I kontrollen gick inte att få tydlig uppfattning om och i sådana fall hur omfattande ingrepp kan ha skett i medeltida eller eftermedeltida kulturlager.

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73:1, med platsen för undersökningen markerad.

Inledning

I samband med renovering av byggnad uppförd omkring 1860 i kv. Föreningen 13 i Lund utförde Kulturen i Lund en arkeologisk schaktningsövervakning som i praktiken blev en efterkontroll. Detta skedde efter att Kulturens personal uppmärksammat renoveringsarbetena och uppmanat exploatören att kontakta länsstyrelsen. Schaktningsövervakningen genomfördes efter att Länsstyrelsen givit sitt tillstånd till ingrepp i –fornlämningen (Lst dnr 431-4711-2018).

Fornlämningsmiljö

Kvarteret Föreningen 13 ligger centralt inom Lunds medeltida stadsområde (figur 1). Undersökningsområdet ligger i den norra delen av kvarteret, enligt 1700-talets tomtnummering på tomt nr 25. De äldsta uppgifterna som kan kopplas till tomten är från slutet av 1200-talet, då tomten skänktes domkyrkan. Tomten låg norr om S:t Pauls kyrkogård (Andrén 1984 s. 70).

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Från norra delen av kv. Föreningen finns relativt få arkeologiska iakttagelser. På innergården söder om den aktuella byggnaden grävdes ett nordsydligt orienterat ledningsschakt år 1947. Moränleran påträffades på ca 90–100 cm djup. Skelettdelar tillhörande S:t Pauls kyrkogård påträffades i södra delen av innergården. De närmaste andra arkeologiska iakttagelserna är från gatumarken i norr och öster.

Genomförande och resultat

När Kulturen kom till platsen hade redan ett lager med fin bergkross lagts över stora delar av den färdiga schaktbotten, trots att det vid första kontakten påtalats att inga ytterligare arbeten fick göras innan det fanns ett beslut från Länsstyrelsen och innan dokumentation av antikvarisk personal genomförts.

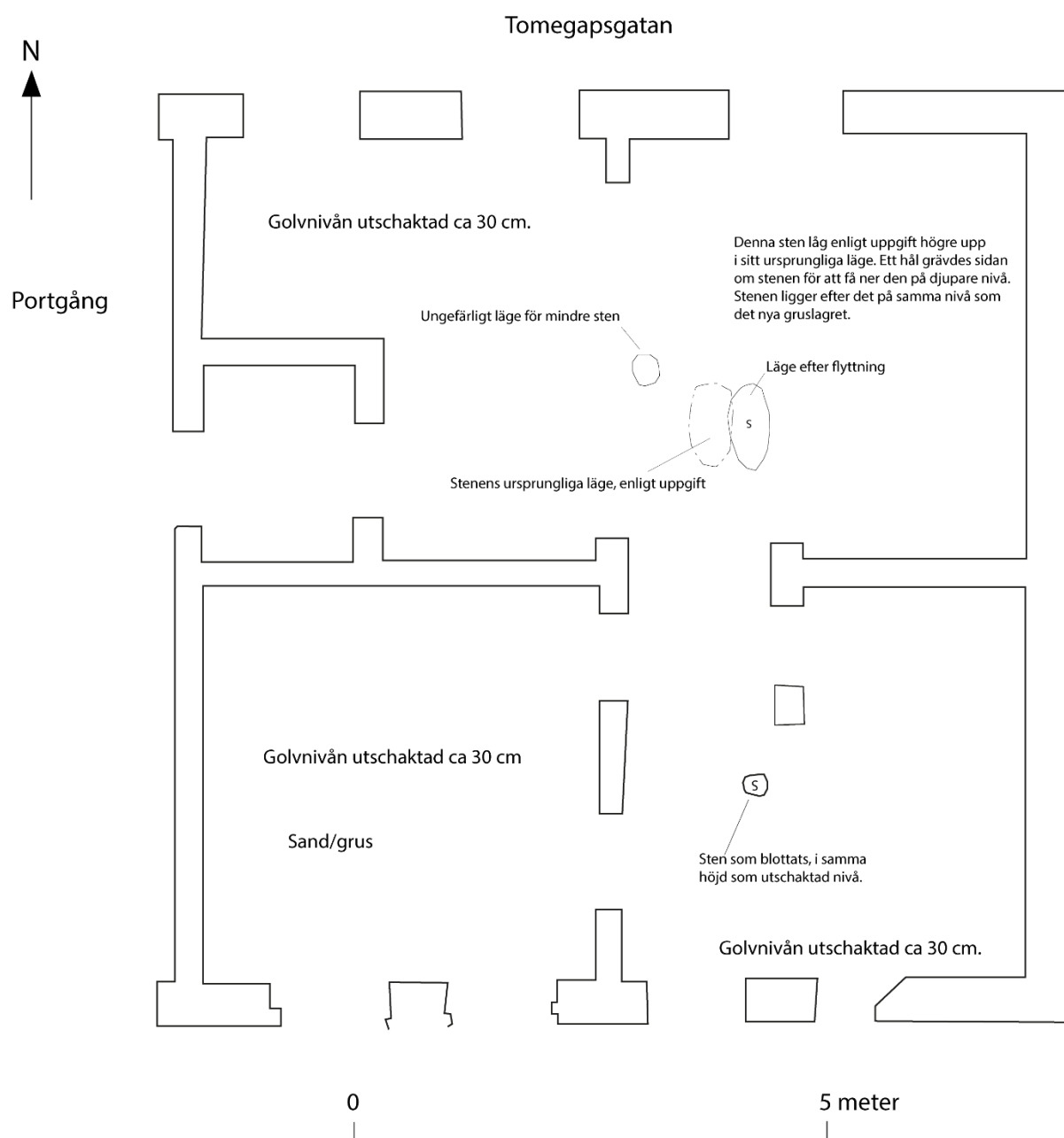
Ingreppet har bestått i borttagande av ett äldre tegelgolv och närmast därunder liggande material ned till ett djup av ca 0,3 m (figur 2). På två ställen påträffades stenar. Dessa stenars toppmått sänktes genom att en djupare grop grävdes vid sidan om stenarna, var de sedan tippades. Vid kontrollen, som gjordes efter utförd handschaktning och utläggande av bottenmaterial för nya golvet, uppmärksammades två stenar vars övre del var synliga. Den ena av dessa stenar, den längst i norr, uppges ha varit en av de stenar som grävdes ned djupare (figur 3). Den södra stenen föreföll inte ha ruckats ur ursprungligt läge. Möjligen kan stenarna ha ingått i en byggnad som föregått nuvarande byggnad. Vid första kontakten som togs på plats var minst två stenar frilagda och fler stenar kunde skönjas.

Kulturlagerstatus

Kulturlagerstatusen inom den aktuella byggnaden kan svårligen bedömas med utgångspunkt från en övertäckt yta. Om de muntliga utsagorna är korrekta får man utgå ifrån att ett ca 30 cm tjockt äldre golvlager tagits bort och att minst två större stenar, som kan ha ingått i en tidigare byggnad, berörts av schaktningen. Det får förutsättas att äldre kulturlager generellt sett är bevarade under schaktnivån.

Figur 2. Det norra rummet mot öster. I nivå med gruset skymtar en större och en mindre sten.

Figur 3. Planritning över östra delen av byggnaden i kv. Föreningen 13, Lund. Observationer efter schaktning och utläggning av nytt lager med grus.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens dnr	431-4711-2018
Fornlämningsnr	Lund RAÄ 73:1
Löpnr, fornreg	L1988:5459
Kulturens projektnr	61000-646
Trakt/kvarter/fastighet	Föreningen 13
Socken	Lunds stad
Kommun	Lund
Län	Skåne
Typ av exploatering	Husrenovering
Uppdragsgivare	Meiby Ark & Design AB
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Mattias Karlsson
Övrig personal	—
Fältarbetstid	2018-03-22 – 2018-03-22
Fälttid, arkeolog, tim	1
Fälttid, maskin, tim	—

Yta, m²	60
Kubik, m³	18
Schaktmeter, m	—

Fyndmaterial	Inga fynd tillvaratogs.
Ritning, dokumentation	1 st A3 ritfilm i skala 1:50. Digitala inmättningsfiler i Kulturens stads-GIS
Foto	8 digitala fotografier
Analyser	—
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen kv. Föreningen 13.

Referenser

Andrén, Andrén 1984: *Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning*. Medeltidsstaden 56. Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museum. Stockholm.